

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.
Fél évre ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy óra ... 15 Lei.

Nyilttári közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi egyesül
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 281.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.

Bulevardul Regele Ferdi
nand L. (József fõh.-ut 22-
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Fõszerkesztõ:
Stauber József.

Csütörtök, január 6.

Nyugat felé.

Az aradi napilapok már napok óta foglalkoznak azzal a hírrel, hogy Románia és a közvetlen nyugat között megindul a személy- és áruforgalom. Ezzel egyidejűleg azt is írják, hogy Aradon konzulátusokat is fognak felállítani, a melyek bizonyos korlátozásokkal az utleveleket is láttamozzák. Szinte fellelékzik a város közönsége. Hát ez is lehetséges?! Hát megint lehet külföldre utazni anélkül, hogy az utlevélszerzés kínos torturáját végigszenvedjük?

Nem tudjuk még, hogy mit jelentenek azok a bizonyos korlátozások, amelyekkel megkötik az Aradon felállítandó konzulátusok hatáskörét, de az illetékes tényezők bizonyára tisztában vannak azzal, mit jelent Romániára nézve, ha a kereskedők szabadon utazhatnak a külföldre és ha az áruforgalom megnyílik a nyugati államokkal. Az áruforgalom megnyíltával ismét pezsgésbe jön a kereskedelmi élet és ez a pénzügyi helyzet javulását is automatikusan magával hozza. Ha minden nagyobb városban, így Aradon is a prefektúra fogja kiállítani az utleveleket és az illetékes konzulátusok rögtön megadják a szükséges vizumokat is — hatalmas lépés történik a gazdasági élet konszolidálása felé. Románia kereskedelme már nagyon megérzi az elszigeteltséget. Mindenki tudja, hogy ez az állapot így nem tarthat tovább és ha azt akarják, hogy Románia gazdasági élete feléledjen, akkor a vezető politikusoknak be kell látniok és bizonyára be is fogják látni, hogy a nyugati államokkal való érintkezést meg kell könnyíteniök, mert ez eminens országos érdek.

Ha végigjárjuk az üzleteket és a kereskedelmi forgalom iránt érdeklődünk, nincs az a kereskedő, aki ne panaszkodnék és nincs az az iparos, aki el nem mondaná, hogy már nem bírja tovább a gazdasági feszültséget. Nem lehet a külföldről árukat behozni. Nem lehet külföldre utazni, mert az utlevelekre hónapokig kell várakozni és valóságos kálváriát kell megjárnia annak, aki nagy nehezen utlevelet szerzethet magának. Mindenki a jövőtől remél mindent. Mindenki a személy- és áruforgalom megnyitásától várja a

jobb idők hajnalhasadását és remélhető, hogy a mikor az első tehervonat különböző árukkal megterakottan befut az aradi vasuti ál-

lomásra, a város kereskedelme hamarosan arra a magaslatra emelkedik, amelyen a háboru előtt állott.

„Hazafiu kötelesség Erdélyt felsegíteni.“

(Blank Móric és Arisztid nyilatkozata Románia helyzetéről.)

Fülöp René, a *Neue Freie Presse* tudósítója Bucarestiben beszélgetést folytatott Blank Móriccal és Blank Arisztiddal, a híres Marmorosch és Blank bankház két főnökével. A beszélgetés tárgya Románia gazdasági helyzete volt. Itt adjuk az interjú fontosabb és bennünket leginkább érdeklő részeit.

— Románia gazdasági helyzete — mondta Blank Móric — épen úgy nem mondható kedvezőnek, mint a többi államoké. Míg a kiadások óriási összegre emelkedtek, addig a bevételek nem nagyobbodtak jelentékenyebb mértékben, mert a kormánynak előbb sokkal más, jelentékenyebb problémákat kell megoldania. Már adó rendszerünk karakteréből következik, hogy Románia pénzügyi bevételei nem érhetik el azt a fokot, amit pedig joggal kívánhatunk. O-Romániában az adók alacsonyok.

Természetesen tervbe vették a jövedelmi adót, ami nagy jövedelmi fölösleget jelentene a budgetben, mégis egy ilyen törvény kidolgozása és életbeléptetése még egy esztendővel lehet igénybe. Fiam, Arisztid mostanában kidolgozott egy tervezetet, a vagyonadóra vonatkozólag. Ezt a tervezetet bizonyos pénzügyi körökben is elismerték, a kormány viszont egyáltalán nem foglalt állást erre nézve. Ez a tervezet odáig szól, hogy az állam egyszer és mindenkorra elveheti adóban a vagyon 25 százalékát. Egy ilyen vagyondézsámmal bőségesen fedezve volna Románia minden államadóssága. Románia ingó és ingatlan vagyonát jelenleg 200 milliárdra becsülik, egy 25 százalékos vagyondézsma tehát 50 milliárd lei bevételt jelentene az állam számára. Tulzottnak tartja ugyan ezt a becslést, de mindenestre számításba lehet venni legalább is 30 milliárdot. Ezzel szem-

ben az államadósság a belföldön 2 és félmilliárdra, külföldön pedig 4 milliárdra rug és pedig: kincstári jegyek, melyeket árukért a külföldnek fizettünk; 2. Hadikölcsön Angliában és 3. Ingadozó adósság Franciaországban. Hozzá tartozik a még háboru alatt felvett 2 milliárdnyi belső kölcsön és ugyanannyi bankadósság.

Idetartoznak még elsősorban a vasuti reperációkhoz szükséges kiadások. (Körülbelül 2—3 milliárd) azután hadikárpótlások, folyószabályozások, villamosművek.

A vagyondézsma bevezetésével könnyen törleszthetők az eddigi, sőt ezután csinált adósságaink is, ez pedig azt jelenti, hogy nem lesz államadósság és nem kell fizetni a drága kamatokat. Már az államadósságok kamatainak elmaradása is 2 milliárd nyereséget jelentene az államkasszának. Ez ma Románia valódi pénzügyi helyzete. Hatással volna a budgetrendezés a valutánkra is. A valutája Romániának ma rossz. Ennek fő oka, hogy keveset ekszportálhatunk és ezt a keveset is csak kompenzációs alapon. Ha megindítjuk Erdélyből a fakivitel, akkor sokkal kedvezőbb lesz kereskedelmi mérlegünk, mint a háboru előtt volt. Láthatja tehát, hogy mi elég kedvezően ítéljük meg Románia pénzügyi helyzetét.

Blank Arisztid nyilatkozatának főbb pontjai a következők: Bár Romániának rendkívül gazdag petroleumforrásai vannak, rendszeres petroleum exportról szó sem lehet. A közlekedési nehézségek mellett, a rendelkezésünkre álló petroleum-mennyiség sem elegendő, mert nagy hiányban vagyunk furószerszámokban. Közelebbről érdekel bennünket, amit Blank Arisztid a földgázról mondott és Erdély gazdasági újáépítéséről.

— Románia első feladata az

volna, hogy megoldja a földgáz-problémát, mert ettől függ Erdély gazdasági életének rendbehozása. De nemcsak gazdasági, hanem *hazafiu kötelességünk is Erdélyt újraépíteni.* Erdély polgárainak legelőször is gazdasági biztonságot kell garantálnunk, mert ez a legjobb politika az irredenta gondolatának távoltartására. Annál is inkább érdeke az itten élő magyaroknak, hogy gazdasági megegyezésre jussanak és annál is inkább érdeke Romániának, hogy ezt a gazdasági harmóniát biztosítsa, mert egyetlen bázisa a politikai harmoniának.

LEGUJABB.

Összehívják a magyar nemzetgyűlést. Budapest. A nemzetgyűlés összehívására szükséges aláírásokat már összegyűjtötték. Előreláthatólag maga a kormány fogja összehívni a nemzetgyűlést, mert több nagyfontosságú kérdést kell letárgyalni.

Beíásítják a magyar Alföldöt. Budapest. A földművelésügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki, amelyben kötelezővé teszi a magyar Alföld befásítását. A tavasszal az Alföldön tizenötmillió esemetét ültetnek.

Megindul a magyar-oseb forgalom. Páris. Benes esah külügyminiszter a Chicago Presse párisi tudósítója előtt kijelentette, hogy megkezdtek a kereskedelmi tárgyalásokat Lengyelországgal. Magyarországgal a tárgyalások előkészületben vannak. Februárban valószínűleg megnyílik a forgalom Magyarországgal.

Arad állomás ad kocsikat a bécsi gyorsvonathoz.

A Bucuresi vasutigazgatóság a Bucuresi és Bécs között Aradon át közlekedő gyorsvonat részére az aradi üzletvezetőségtől kért szerelvényt. Az aradi forgalmi főnökség már össze is állított hat első és másodosztályu személykocsit és ezeket 8-ikára Bucuresibe küldik. A gyorsvonat Bécsből indul ki először és csak akkor fog az ellenvonat Bucuresitől Aradon és Budapesten át Bécsbe indulni, amikor az első bécsi gyors megérkezik Bucuresi be. Az első gyorsvonat nyugat felől valószínűleg e hó 16-án érkezik Aradra.

Kavarodás a telekértékadó körül.

(Mit mondott a prefektus dr. Steinitz Pál ügyvédnek?)

Tegnap tartotta első ülését dr. Angel István helyettes polgármester elnöklésével a telekértékadó kivető bizottság. Dr. Angel István munkatársunknak a bizottság első üléséről a következőket mondotta:

— Az ülés elején dr. Steinitz Pál ügyvéd, a háztulajdonosok szövetségének titkára kérte a telekértékadó kivetési munkálatainak felfüggesztését, majd kérvényt nyújtott át ebben az ügyben és kérését azzal indokolta, hogy a háztulajdonosok a telekértékadó kivetése ellen felebbezést nyújtottak be. Dr. Steinitz szerint helyénvaló lenne, ha a bizottság megvárná a felebbezés ügyében az illetékes fórumok döntését, vagy pedig ha ez nem volna lehetséges, akkor a bizottság a régi alapon vessen ki a telekértékadót. A bizottság tárgyalás alá vette ezt az előterjesztést. Én a tárgyaláson kijelentettem, hogy miután a telekértékadó kivetési munkálatait az érvényben levő szabályrendelet alapján kell végezni és a telekértékadót ki kell vetni. Ennek folytán a háztulajdonosok ama kérésemét, hogy függesszük fel a tárgyalásokat, vagy pedig a régi alapon vessük ki az adót, nem tehetünk eleget. Ez csak akkor történhet meg, ha a háztulajdonosok által beadott felebbezésre ilyen irányú döntés érkezik. Nem tehetünk eleget a kérésemnek annál is inkább, mert a folytatolagos tárgyalások befejeztével azok az adatok, amelyek a város 1921—1922 évi költségvetéséhez szükségesek, a tanács rendelkezésére bocsátandók. Ez pedig nem történhet meg, ha a kérelemnek helyt adnánk, nem készülhetne el az évi költségvetés sem, ami törvényen kívüli állapotba hozná a város közigazgatását és háztartását. Ha szigorúan jártam volna el, el sem kellett volna fogadnom a háztulajdonosok kérését, mert nem én vagyok az a fórum, ahová ilyen irányú kérvények terjesztendők. A felvilágosítást azonban megadtam a háztulajdonosoknak és ezt jegyzőkönyvbe is foglaltuk.

— Ezután dr. Steinitz Pál ügyvéd még kijelentette, hogy őt dr. Moldován Silvius prefektus hatalmazta fel arra, hogy a bizottság működésének felfüggesztését kérje. Ebben az ügyben kérdést intéztem a prefektushoz, aki kijelentette, hogy dr. Steinitz valószínűleg tévesen értelmezte az ő kijelentését, mert ő csak azt mondotta neki, hogy csupán az adók beszédését függeszthetik fel addig, amíg a felebbezésre a döntés meg nem érkezik.

Dr. Angel helyettes polgármester

a következő hirdetményt adta ki: Az 1921—1922 évi telekértékadó kivető bizottság (Acsev. palota I. em. 18. sz. ajtó) f. é. január 10 és 12 d. u. fél 4 órakor kezdődőleg az alábbi területeket fogja tárgyalni, mitől az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a tárgyaláson személyesen vagy igazolt megbízott útján megjelenhetvén, észrevételeiket megtehetik és a határozatot meghallgathat-

ják. A határozat ellen annak kihirdetésétől számított 15 nap alatt az adóhivatali iktatóba (Acsev. palota I. em. 8. sz. ajtó) benyújtandó a közigazgatási bizottsághoz címzett felebbezésnek van helye. Arad, 1921. január hó 5. Dr. Angel s. k. bizottsági elnök. *Január 10-én:* Nagylegelő, Dolmányos, Közi, Püspökföld, Baltanika, Rendetlen, Szt.-Pál, Határos dülők. *Január 12-én:* Pesti, Bigets, Nagy, Szurdok, Barbus, Homokos Prohászka dülők.

Az erdélyi magyarság szervezkedése.

(Nagygyűlés január 9-én.)

Cluj. (Kolozsvár). Az erdélyi magyarság döntő lépést készült tenni a Romániában élő magyar kisebbség megszervezésére s e célból a cluji vezető emberek nagygyűlést hívnak össze, hogy az egységes magyar párt alapelveit megállapítsák és megválasszák a vezetőséget. A magyarság minden hátsó gondolat nélkül becsületes nyíltsággal tüzi ki politikai irányelveit, melyek a magyar népmilíók jogainak fontartás nélküli elismerését, kulturális és egyéb szabadságjogai érvényesítését célozza. A nagygyűlést január 9-ikére hívták össze s annak megtartására engedélyt kértek Petala tábornoktól. Grandpierre Emil volt főispán vezetésével egy küldöttség kereste fel dr. Mihály Tivadart és memorandumban kérték, hasson oda, hogy a katonai parancsnokság a nagygyűlés megtartására az engedélyt megadja. Grandpierre kifejtette Mihály előtt, hogy a ma-

gyarság eddigi magatartását félreértették. Resztonciáját titkos politizálásnak minősítették, ami azonban nem volt egyéb, mint a béke ratifikációjáig annak az eskünek betartása, amely a volt hazájához kötötte a magyarságot. A helyzet megváltozásával azonban most már elérkezett a nyílt szervezkedés ideje, amit a legteljesebb nyilvánosság mellett akar a magyarság megtenni. Mihály Tivadar a következőket jelentette ki:

— A magam részéről a legnagyobb örömmel üdvözlöm a magyarság szervezkedésére irányuló szándékát. Öröndetesnek tartom ezt a román állam érdekében, továbbá közgazdasági és közbiztonsági szempontokból is. A magyarság tömörülésével egyidejűleg a román állam be fogja váltani azt a becsületbeli adósságát, melyet a gyulafehérvári határozatok és a békeszerződésnek a kisebbségekre vonatkozó pontjai garantálnak.

Irodalom és művészet.

Vallási szünet a magyar színházakban.

CLUJ (Kolozsvár). A kultuszminiszteriumtól rendelés érkezett dr. Janovics Jenőhöz, az Erdélyi Magyar Színházegyesület elnökéhez, amely szerint addig is, amíg a vallási kérdések teljesen rendeződnek, megtiltják a magyar színházaknak, hogy a román nagy ünnepek előtt és pedig a vízkereszt előtti estén, a nagybőjt három napján és a nagyhét hét napján előadást tarthassanak. A rendelet szerint tehát 11 estén nem játszhatnak a magyar színházak. Dr. Janovics terjedelmes felterjesztést intézett Goga Octavian miniszterhez, kérve a rendelet visszavonását.

A színtárs heti műsora.

Csütörtök d. u.: Tul a nagy Krivánon. Este: Pillangó főhadnagy. (C. bérlet.)

Péntek d. u.: Hejehuja báró. Este: Baba, operett. (A bérlet.)

Szombat d. u.: Vén leányok. Este: Baba. (B. bérlet.)

Vasárnap d. u.: Trilby. Este: Baba. (C. bérlet.)

— A Pillangó főhadnagy a legkedvesebb katoná-operettek közé tartozik, a mely könnyű, fülbemászó muzsikájával és jóízű humorával ritka népszerűséget ért el. Csütörtökön megismétli a színtársulat.

— A Baba operettet három estén egymásután játszik a városi színházban. A híres francia operett reprice iránt olyan impozáns érdeklődés nyilvánul meg, hogy hosszú időn át állandó

műsordarabja lesz a színháznak. A Babát teljesen új kiállításban és parádés szereposztásban elevenítik fel.

— A négy délutáni előadás műsorán Tul a nagy Krivánon, Hejehuja báró, Vén leányok és Trilby szerepelnek.

— Várnai Jenő 25 éves színészi jubileumát ünnepies formában üli meg a színtársulat. Január 17-én bérletiszünetes díszelőadásban játszik a Titok című kiváló színművet, amelyben legkedvesebb szerepeinek egyikét játsza el Várnai és amelyben fellép Szendrey Mihály is.

— Zichy Mihály színpompás „Abrándozás a festékesdoboz felett” című festményét állítja elének előképben, Beleznay festőművész mesteri rendezésében, az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet január hó 11. és 12-én este a városi színházban rendezendő jótékonycélú műkedvelő előadásán. A festmény tárgya az, hogy a művész festékesdobozának összes színei emberi alakot öltve, megelevenednek s ezt a művész egy álarcosbárról mint Harlequin jókedvűen hazatérve, kacagva szemléli. Óriási hatást ígér kiváltani ez a színmű. A számos egyéb attrakció közül ma még megemlíjük Dr. Vörös Lászlóné csodaszépnek ígérkező táncelőadását. Sebes Ili balettel és az előképek között Bogdán Emmy és Lupu Romi által mesés grációzitással bemutatandó parkettáncokat. Jegyek mindkét előadásra Scherhagnál már kaphatók.

— Csütörtökön este tart előadást a Kabaré. Ma este Borszékó világhírű nő-imitátor és az összes tagok felléptével

a rendes esti műsori mutatja be a társulat.

— Buccarini hangverseny. Buccarini operacéknő, az ünnepeit olasz primadonnát, aki a legutóbbi Beethoven ünnepeken oly őszinte sikert aratott, újabb hangversenyre hívták meg Aradra. A kiváló művésznő, akil Aradon hamar megszerettek, teljesílvén a kérelmet, bucaresti útját elhalasztotta és szombaton, e hó 15-én a kulturpalotában nagy operahangversenyt rendez. A válogatott műsoron az Ernáni, Troubadour, Traviata, Lucia, Sevillai borbély és Tosca leggyönyörűbb áriáit öleli fel. Jegyek előre a Scherhag-féle üzletben válthatók.

A német telefonok.

Bulsan postfőnök a következő hirdetményt adta ki: Tapasztalatot, hogy a román megszállás alkalmával visszamaradt magyar és német anyagraktárakból sokan jelentékeny számú távbeszélő készüléket és nagyobb mennyiségű anyagokat (elhurcoltak) el tulajdonítottak s azokat most megvételre kínálják. Amennyiben a magyar típusú készülékek a posta-távirda igazgatóság tulajdonát képezték, azokat sem azelőtt nem volt szabad eladni, sem most nem szabad, amál inkább, mert a németek kivonulása alkalmával kiadott kormányrendelet értelmében, az összes visszahagyott gépek és anyagok az állam tulajdonába mentek át, s mindenki, akinek birtokában ilyen anyagok voltak, kötelesek voltak azokat beszolgáltatni. Tudomására hozzuk mindenkinek, hogy a megnevezett anyagok megvételétől tartózkodjék, mert mindazon esetekben, midőn valaki állomásbekapcsoláshoz gépet vagy anyagot természetben ad, követelni fogják azok tulajdonjogának igazolását. Amennyiben a magyar típusú gépek és anyagok kizárólag az állam tulajdonát képezték, le lesznek foglalva s ugy ezeket, mint más típusú gépekre vonatkozólag a tulajdonosnak behozatali engedéllyel kell igazolni, hogy azok 1918. november 13-ika után jutottak birtokába. Directiunea Generala a Postelor. Dirigente: Bulsan.

Lapvállalatok harca egy helyiségért.

Nagy Dániel a megszünt Szezon című folyóirat kiadója, a múlt év november 1-én megállapodást kötött az Arader Zeitung kiadójával, hogy a Boulevard Regina Mária (Andrássy-tér 9.) szám alatt levő helyiségét közösen használhatják, mivel a lapnak nem volt helyisége. Dr. Müller Vendel ügyvéd, az Arader Zeitung részére elrekviráltatta a helyiséget. Nagy Dániel természetesen ebbe nem egyezett bele s így az ügy a lakáshivatal elé került, a mely dr. Chicin Rémus elnöklésével ma délután tárgyalta az ügyet. Dr. Müller Vendel azzal indokolta a rekvirálást, hogy a Szezon megszünt és így megszünt a helyiség eredeti rendeltetése is. Viszont Nagy Dániel tanúkkal igazolta, hogy — bár a Szezon megszünt — mint kiadóvállalat az ő vezetése alatt tovább is működik. A tárgyalást újabb tanúk megidézéséig elnapolták, addig is a helyiségét a két lapvállalat közösen használja.

Arion a bolsevistákról.

BUDAPEST. Arion követségi tanácsos, a budapesti román misz-szió egyik vezetője kijelentette tudósítónk előtt, hogy a bolsevisták nem merik felvenni a harcot Romániával.

PÁRIS. A román hadvezetőség a bolsevista hadsereg számát ötszáz ezer emberre becsüli.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A Kölcsey-Egyesület a prefektusnál.

Az aradi Kölcsey Egyesület elnöke, Lócs Rezső és titkára, Nagy Zoltán tudvalevőleg már régen lemondtak tisztségükről s így az irodalmi társulat működése szünetel. A Kölcsey Egyesület vezető emberei már régebben kértek engedélyt közgyűlés egybehívására és irodalmi zsurok rendezésére, de a hatóság az engedélyt nem adta meg. Az egyesület Goga Octavian kultuszminiszterhez fordult, de megkeresésére válasz még nem érkezett. Ezért most elhatározták a vezetők, hogy holnap, január 6-án d. e. 11 órakor küldöttségileg felkeresik dr. Moldovan Silvius prefektust, aki előtt ki fogják jelenteni, hogy a Kölcsey Egyesület Arad város polgárságának számot tevő jelentős rétegét öleli fel és semmiféle olyan váddal nem illethető, amely miatt az egyesület működését ne folytathatná.

BUCURESTI. Kiewből érkezett orosz menekültek kijelentették, hogy ott és egész Oroszországban nagyon elégedetlen a lakosság a kommunista uralommal. A bolsevisták ellen való elkeseredés nőttön nő, minduntalan felkelések törnek ki a népbiztosok ellen. Egy ilyen felkelés alkalmával Trockij állítólag meggyilkolták. Ez a hír makacsul tartja magát, bár még nem erősítették meg. A menekültek továbbá azt is mondják, hogy a bolsevisták és a Mahne vezetése alatt álló ukrán nemzeti csapatok közt a harc tovább folyik. Izerkow egyik leánya is vezére az ukrán csapatoknak. A bolsevista hadsereg mindinkább demoralizálódik.

Kalandos hírek Erdélyről

A budapesti újságok megint vaskos valótlanságot közölnek a román területen történő dolgokról. Most azt hozzák, hogy a román hatóságok lebontatták Erdélyben az összes magyar szoboremlékeket, így Petőfi, Arany, Kossuth, Mátyás király és Kölcsey Ferenc szobraikat. Mi, akik Aradon élünk, tudjuk és látjuk, hogy ezekből a kalandos hírekből egy szó sem igaz. Goga kultuszminiszter csak a minap tett határozott kijelentést, hogy a meglevő művészi szobroknak, bántódásuk nem esik. Nagy felületesség a budapesti lapok részéről, hogy ilyen alaptalan híresztelésekkel larmázzák fel a világot s ezzel kellemetlenséget okoznak nemcsak a román hatóságoknak, de az erdélyi magyarságnak is.

A parlamenti szünet alatt megoldódik a válság.

Groza államtitkár — Erdély minisztere.

Bucuresti. A parlamenti szünetet politikai körökben a kormányválság megoldása kezdetének tekintik. A válságot most kell megoldani, amíg Averescu tábornok nincs elfoglalva, mert most nincs parlament és a kihallgatások is szünetelnek. Kormánykörökben szó van arról, hogy legközelebb két tárcanélküli minisztert neveznek ki és pedig Groza kereskedelmi államtitkárt Erdélyi és Popovici bukovinai miniszterré. A kinevezések a karácsonyi szünetek alatt fognak megtörténni.

Bucuresti. A román kereskedőket és iparosokat nagyon aggasztja az a körülmény, hogy a

megrendelt árukat, amelyeknek Csehszlovákián keresztül kellene megérkezniük, a Csehszlovák kormány a határon feltartóztatja. Ilyenformán már 340 waggon különböző árucikk vesztegel a határon, amelyeket a cseh kormány nem enged tovább szállítani azon a címen, hogy a román kormány mintegy 1000 üres csehszlovák vasuti kocsit tartott vissza. A román iparosoknak és kereskedőknek azt mondták, hogy mindaddig, amíg a román kormány nem adja vissza ezt az 1000 waggont Csehszlovákiának, az árukat tartalmazó kocsikat zálogképen visszatartják.

Roman konzorcium a Forestánál. A Bontescu-csoport 250000 részvénye.

Hirt adtunk arról, hogy a Forestánál érdekes tranzakció történt. Egy román csoport 250000 darab Foresta-részvényt vett át 240 lirás árfolyamon. A Forestának, illetőleg a volt Fabanknak óriási kiterjedésű erdősegei, ipari érdekeltségei és egyéb vállalkozási voltak Erdélyben, Bucurestiben és Bukovinában. Ezeknek határozottabb prosperálása érdekében szükségesnek mutatkozott a román tőke intenzívebb bekapcsolása. A tárgyalások kezdetén arról volt szó, hogy külön román részvénytársaság alakul a Foresta és az olasz érdekeltségek részvételével, vezető román pénzügyesekkel közreműködésével. Az átalakulás azonban nem külön részvénytársasági alapon jött létre. A román csoport egyszerűen átvett egy nagy Foresta részvénytételt, miáltal vezető szerephez jutott a Forestánál, ahol eddig az olasz tőke dominált. Mint értesülünk, a 250000 darab Foresta részvényt a Bontescu-csoport vette át. Ennek tagjai Bontescu volt miniszte-

ren kívül Ghica herceg, a fiatal Carp Péter, Cantacusero herceg és még többen a román pénzügyi élet előkelőségei közül. Ezzel természetesen a Foresta pozíciója rendkívül módon megszilárdult. A részvények újabb eloszlása következtében most a román érdekeltségen kívül sorrendben dr. Gollinger Oszkár, a Banca Commerciale Italiana, Castiglioni Camil, Fónagy Aladár és Grósz Béla a főrészvényesek a Forestánál. Az eladási megállapodás értelmében a román konzorcium félében belül köteles a vételárat kiegyenlíteni. Nagyon természetes, hogy a tranzakció kipattanásának hírére a Foresta-részvények a tőzsdén megfelelő méltánylásban részesülnek. Szinte viharos érdeklődés mutatkozik a részvények iránt, amelyeket legnagyobb tételekben az új Fabank vásárolt. Megjegyzendő, hogy Bécsben is erősen vásárolják a Foresta-részvényeket, amelyek már elérték a 3600 koronás árnívót.

Nem szünek meg a cölibatús.

RÓMA. A Stefani ügynökség jelenti: A legutóbb megtartott titkos konsistoriumon a pápa beszédet tartott s ebben többek között ezeket jelentette ki:

— Főként két gond nyomja lelkemet. Az egyik a csehszlovák klérus egyrészenek szármalmas magatartása, amellyel — ugylát-szik — el akarja felejtetni papi méltóságát. Hálát adok Istennek, hogy a papság nagy része hű maradt az egyházhoz. A püspökök parancsa elleni ellentállás még tovább tart és a propaganda még erősödik. Már odáig mentek, hogy azt állították, miszerint a szentszék hajlandó a cölibatusra vonatkozó szigorú rendszabályok enyhítésére. Nem tartjuk szükségesnek, hogy ez állításoknak valótlanságát kiemeljük. Al-

talánosan ismeretes, hogy a latin egyház a dicsőségét legnagyobbobbrészt a cölibatúságnak köszönheti, amelyet teljes szigorúban fenn kell tartani főként ma, amikor az emberi szenvedélyek felszabadulása idején a lelkészeknek a szenvedélyek eleni küzdelemben vezetőnek kell és nem szabad gyengének mutatkozniuk. Az egyház sohasem fog lemondani arról a magasztos és szent rendelkezéséről és nem is fogja azt enyhíteni. Az egyház nem fog beleegyezni olyan demokratikus reformokba sem, amelyeket be szeretnének hozni az egyházba. A másik gond a katolikus missziók kérdése. A versaillesi békeszerződés akadályokat gördít a missziók munkája elé. Már lépéseket tettem, hogy ezeket az akadályokat elhárítsák.

Végül a pápa ama kívánságának adott kifejezést, hogy minél előbb elháruljanak az utból azok

az akadályok, amelyek miatt az egyház a vallás és kultúra érdekében nem folytathatja művelő működését.

A valutapiac.

Páris, szikráfóvrat január 4-ről: dollár 17.07 és fél, márka 23.7 és negyed, leu 20.75. Bucuresti: dollár 75.5, márka 1.08. Arad: dollár 74, márka 1.11. Timisoara (Temesvár): dollár 74, márka 1.11. Budapesti tőzsdezárlat: dollár 595—610, francia frank 3500—3625, márka 815—835, osztrák korona 88—92, leu 710—730, szokol 670—690, svájci frank 8900—9200, korona- és frankdinár 1420—1400. Bécsi zárlat: Márka 916, leu 826, francia frank 3925, svájci frank 103, dollár 677, szokol 747, dinár 1050, magyar bankjegy 117. Zürichi zárlat: Berlin 890, Newyork 655.5, Páris 3810, Prága 710, Budapest 110, Zágráb 410, Bécs 142.5, lebelyegzett osztrák korona 100.

Lopás az aradi állomáson

Balázs Istvánné Budapesti lakos meglátogatta Aradon lakó szüleit és tegnap el akart utazni. Holmiját két nagy kosárban helyezte el. Az uriaszony ingóságai mintegy 30.000 lei értéket képviselnek. Amíg a vonatindulásra várakozott, értékes kosarait ellopták. Az uriaszony feljelentésére a Detesán-csoport Halmann nevű detektívje nyomozni kezdett és megállapította, hogy a lopást Gluttig Erzsébet és egy rovttmultu férfi követték el, akik a prédával megszöktek. A rendőrség körözőlevelet adott ki ellenük. Érdekes, hogy a tolvajok trükhöz folyamodtak, még pedig ahhoz, hogy a két értékes holmit tartalmazó kosár helyett két ócska, rongyokkal és papirosdarabokkal kitömött kosarat tettek fel a vonatra.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lakáskálvária.

Deutsch Albert aradi lakos, aki 1918. év végén tért haza hadifogságból, a maga és családja részére lakást kért a lakáshivaltól, amely kiutalta neki a Strada Bratiánu (Wetzer-utca) 17. számú házban levő lakást, ahol Stern Lipót, a ház tulajdonosa lakott a családjával. Mivel Stern Lipót nem aradi illetőségű, Aradról evakuálták. Deutsch Albert elfoglalta Stern Lipót lakását, de nem sokáig lakhatott benne, mert Sternnek sikerült Clujon (Kolozsvár) Aradra szóló tartózkodási engedélyt szereznie. Minthogy így Sternnek joga volt régi lakása elfoglalására, Deutchot családjával kitétek a lakásból. Az agyonzaklatott ember ismét felment a lakáshivatalba, ahol a Szent Péter-téren utáltak ki részére egy lakást. Deutsch el akarta foglalni ezt a lakást, de akkor kiderült, hogy már negy nap óta lakik benne valaki, akinek lakásigazolványa van. A 30 év óta aradi illetőségű Deutsch újból felkereste a lakáshivalt, amely most már a Maros-utca 2. szám alatti irodahelyiséget nyitotta ki, de ezt sem foglalhatta el, mert ezt fenntartották dr. Pasculin ügyvéd részére. Az egész lakáskálvária alatt Deutsch Albert butorait butorszállító kocsin hurcolták egyik helyről a másikra. Mivel már felhagyott minden reménnyel, hogy lakáshoz jusson, butorait egy pincében helyezte el, ahol azok tönkrementek. Deutsch Albert öttagú családját különböző helyeken szállásolta el, ő pedig szállodában lakik. Az ügy azonban ezzel még nem intéződött el, mert a szerencsétlen ember átadta ügyét dr. Miclosi Emil ügyvédnek, aki jogaiton igyekszik most neki lakást szerezni.

H I R E K.

Az ünnepi munkaszünet

A közeli egyházi-ünnepék munkaszünetére vonatkozólag dr. Robu János polgármester és Gritta Ovidiu rendőrprefektus ma behatóan tárgyaltak és megállapították a munkaszünetre vonatkozó határozatot. Erről a polgármester a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hirdetmény. A közönség tájékoztatása céljából közhírré teszem, hogy a görög keleti karácsonyi ünnepek alkalmából karácsony első napján, pénteken teljes munkaszünet tartandó s a gyárak és üzemek a folytonos üzemek kivételével nem működhetnek és hogy az üzletek is egész napon keresztül zárva tartandók. Az ünnep másodnapján, szombaton munkaszünet tartása vagy nem tartása kinek-kinek tetszésére van bízva. Arad, 1921. január 5. Dr. Robu, polgármester.

— Lapunk legközelebbi száma az egyházi ünnepek miatt e hó 9-én, vasárnap reggel jelenik meg.

— Gróza államtitkár elutazott. Dr. Gróza Péter közlekedésügyi államtitkár, aki néhány nap óta Aradon tartózkodott, tegnapi délután visszautazott Clujra (Kolozsvárra).

— Petala tábornok gyásza. Cluj (Kolozsvár.) Petala tábornokot, a hatodik hadtest parancsnokát súlyos gyász érte. Felesége tegnap délután a sebészeti klinikán hirtelen meghalt. A tábornok neje a clujai (kolozsvári) társadalom egyik vezető szereplője volt.

— Magyar követség Bucurestiben. Budapest. Január 20-án négy tagu magyar diplomáciai delegáció utazik Bucurestibe, hogy berendezze az ottani magyar követséget és konzulátust.

— A báró Neuman-család gyásza. Súlyos csapás érte báró Neuman Károly aradi gyáros családját. Kilenc hónapos Márta nevű leánykája ma éjjel hosszú szenvedés után jobblétre szenderült. A kis baronesz meghalt és kezelő orvosa, dr. Lukács Jenő inhalációkat rendelt neki. A szülők látogatásában hibásan végeztek az inhalációkat és a kis beteg súlyos égési sebeket szenvedett. A tragikus suttogt bárócsalád iránt város-szerinte őszinte, mély részvét nyilatkozik meg. A kis halottat holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor helyezik örök nyugalomra az izraelita temető halottas házából a báró Neuman család sírkertjébe.

— Lemondott az ujaradi főszołgabíró. Az Arader Zeitung írja: Dr. Mladin Sever, ujaradi főszołgabíró bejelentette Temesmegye prefektusának, hogy állásáról lemond. A főszołgabíró elhatározásának oka tisztán anyagi természetű.

— A városi menetjegyiroda forgalmi osztálya felelősség mellett elvállal mindennemű postacsomagoknak elszállítását Timisoara, Cluj, Oradea-Mare, Brasov, Sibiu, Targul-Muras és Bucurestibe. Állandó futárjáratok. Pénzkiviteli engedélyekhez szükséges kérvények továbbítása Bucurestibe.

— Mikor nyílik meg az áruforgalom? A személyforgalom megindulásával kapcsolatban ma illetékes helyen kijelentették munkatársunk előtt, hogy a Magyarországgal való leheráruforgalom felvételének időpontját még nem állapították meg. Valószínű, hogy a magyar vasuti bizottság az ünnepek után a vagonok kicserélése ügyében, ami tudvalevőleg az áruforgalom megnyitásának legnagyobb akadályá, Aradon fog tárgyalni.

— Percel tábornok meghalt. Budapest. Percel József altábornagy, Percel Mór négyvennyolcas tábornok fia, 74 éves korában meghalt.

Nyugatmagyarország — Burgerland.

(A francia sajtó a döntés ellen.)

PARIS. A francia lapok a nyugatmagyarországi kérdéssel kapcsolatban, az ötös-tanács döntéséről elítélően írják. Tájékoztatlanságra vall, írják, hogy Ausztria és Magyarország között szándékkal vizályt támasztanak, mert Kelet-Európa nyugalma ez a két állam biztosíthatja. Az osztrák nemzetgyűlés külügyi bizottságában holnap bejelentik az antant döntését. Nyugatmagyarországot Burgerland címen önálló tartományként kívánják Ausztriához csatolni.

BUDAPEST. Hivatalosan megcáfolják azt a hírt, mintha cseh csapatok bevonulnának Nyugatmagyarországba. Nyugatmagyarországot nem kell azoknak kiüríteni. Előbb a békét három nagyhatalomnak ratifikálnia kell. A nemzetgyűlést ebben az ügyben nem hívják össze. Hivatalos értesítés Nyugatmagyarország átadásáról még nem érkezett. A kormány a kormányzó-pártok értekezletén fog nyilatkozni a nyugatmagyarországi kérdésről.

BUDAPEST. Nyugatmagyarország ügyében a kormányzópártban bizalmas tanácskozás volt. Gróf Teleki Pál miniszterelnök tudósítónknak a következőket jelentette ki:

— A jegyzék mindezeideig nem érkezett meg, de párisi követünknek átnyújtották. A jegyzék arra

— Román-jugoszláv-magyar-lengyel-bolgár szövetség. Bécs. Sztambul-szki bolgár miniszterelnök varsói tárgyalásai alatt felvetette a román-jugoszláv-magyar-lengyel-bolgár szövetség tervét. A javaslatot nagy rokonszenvvel fogadták.

— Zsidók repatriálása. A közel jövőben a trianoni békeszerződés értelmében rendeletet adnak ki, hogy azok az izraelita vallásúak, akik lemondottak román állampolgárságukról és repatriáltak, akik akariák magukat, Magyarországon kivül idegen államokba is utazhatnak. Az északamerikai Egyesült-Államokba nem lehet utazni, ellenben Délamerikába szabad az út. Ezek részére nem a repatriáló hivatal ad utlevelet, hanem a prefektúra útján a belügyminiszter.

— Kolossa Viktor tényérjai. Giciu Szveozár asztalosmesternél Haltmann detektiv egy ügyből kifolyólag házkutatást tartott, amelynek során Kolossa Viktor, volt aradi kávéház tulajdonos nagymennyiségű csészéje, üvege és tányérja került elő. Kihallgatása alkalmával Giciu azt vallotta, hogy a kávéházi felszerelési tárgyakat egy építkezés alkalmával látta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Olcsó liszt. A napokban a közéleti vállalat hirdetményben szövege fel mindazokat, akik olcsó liszt igénybevételére jogosultak, hogy igényüket jelentsék be a vállalatnál. A hirdetmény részletezni fogja, hogy kik vehetik igénybe az olcsó lisztet.

— A repatriáló és lakáshivatalban a görög keleti ünnepek alatt nem lesz hivatalos óra. Már csütörtök délután szünetel a munka a hivatalban, pénteken pedig egész nap szünet lesz. Szombaton és vasárnapon délelőtt 9 órától 11-ig lesz hivatalos óra felek részére. Mindkét hivatalban az ünnepek alatt inspektorok tartanak.

— A kurticisi vámhivatal. Francu aradi kerületi vasuligazgató ma reggel sinauton Kurticira (Kürtösre) utazott, hogy a személyforgalom megindulásával kapcsolatban az ott működő vámhivatal részére alkalmas helyiségekről gondoskodjék.

— Aradon is bezárják a baptista imaházat. Goga Octavian vallásügyi miniszter rendelkezésére az erdélyi közbiztonsági hatóságok még a karácsonyi ünnepek előtt bezárták a baptista imaházat. Aradon a miniszteri rendelet végrehajtására csak tegnap került a sor. Gritta Ovidiu rendőrprefektus az imaház bezárása után közölte a baptisták vezetőivel, hogy ezután csak abban az esetben tarthatnak imaházukban istentiszteletet, ha arra a polgári és katolai hatóságoktól engedélyt kapnak.

vonatkozik, hogy a béke érvénybelépésekor Nyugatmagyarországot nem Ausztria, hanem a Sopronban székelő antant-bizottság veszi át.

A budapesti lapok egyértelműen népszavazást követelnek Nyugatmagyarországon.

— Táncitanítás. Szathmáry Elek tánciskolájában jövő héten új kurzus nyílik. Belratkozás (Deák Ferenc-utca) Str. Eminescu 9. sz. a. 3-5-ig.

— Orvosi hír. Dr. Radnai Ödön, a budapesti fogászati (stomatologiai) klinika volt orvosa, fogorvosi rendelését Lippán, Buza-ter 440. számú házban megkezdte.

— Meghosszabbították a kedvezményes menetjegyek érvényességét. Ma hivatalos helyen azt az értesülést nyertük, hogy a bucnresti igazgatóság 1921. év március 31-éig meghosszabbította a december 31-én lejárt arcképes igazolványok, féljegyek, valamint az összes kedvezményes és szabadjegyek lejáratát idejéig.

— A képző- és iparművészeti szalon szenzációs állandó kiállítása díjtalanul megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig és délután 3-tól 7 óráig a Kulturpalota kistermében.

Elfogott betörő.

Az aradi államrendőrség két ügyes detektívje több napi nyomozás után veszedelmes betörőt fogott el. A Goldlieger és Társa aradi szállító cég raktárát néhány hét előtt feltörték és onnan 20000 lei értékű pokrócot és lószerszámot vittek el. Goldlieger elmondta a rendőrségen, hogy az utóbbi időben egy gyanús külsejű ember járt sokat abban a házban, ahol a raktár van. A Detesán-csoport Toma György és Vatan András nevű detektívjeit bizták meg a nyomozással. A detektívek megállapították, hogy a Goldlieger által gyanúsított ember, a többszörösen büntetett Petrovics Kovács György követte el a betörést. A két detektív megjelent Petrovicsnak Csernovics Péter-utca 26. szám alatt levő lakásán és házkutatást tartott. A betörő felesége azt mondta a detektíveknek, hogy férje nincs otthon, ami azonban nem bizonyult valósnak, mert a detektívek a házkutatás alatt Petrovicsot megtalálták az ágy alatt. A betörő és a detektívek között dulakodás keletkezett s csak nagynehezen sikerült a veszedelmes embert ártalmatlanná tenni. Petrovics a rendőrségen beismerte a betörést és beismerte azt is, hogy Vámos Antalnak, a sertéshizlalda igazgatójának Perényi-utcai lakásáról néhány hónap-pal ezelőtt 6 lopott el 60.000 lei értékű ruhaneműt. A lopott holmink nagy részét Sirján (Világoson) találták meg. Petrovicsnak

büntársai is voltak, akiket a rendőrség nyomoz.

Károlyi vád alatt.

BUDAPEST. Gróf Károlyi Mihályt a Tisza-gyilkosságra való felbűntetés, a hadsereg szétszűllesztésével és hazaárulással vádolják. A pör leárgyalása után elkobozhatják vagyonát, amelyre a büntügyi zárlat már elrendelték. Vagyonelkobzás esetén az állam köteles a hozzátartozók-ellátásáról gondoskodni. Károlyi felesége a maga részére ötven-ezer, három gyermeke részére tíz-tíz-ezer korona havi tartásdíjat kér.

Az elegans szélhámós

Még november elején történt, hogy a Strada Bucur (Eötvös-utca) egyik emeletes házában egy jó megjelenésű fiatal ember vett ki butorozott szobát. A szoba ajtajára névjegyet szegezett ki, a melyen a neve állott és alatta három sorban a címei és doktorátusai. A mindig elegáns fiatalember hamarosan beférközött a legjobb társaságokba. Fölényes modorával sikerült elérnie, hogy azok a kereskedők, akiknél vásárlásokat eszközölt, nagyobb összegek erejéig hitelt nyújtottak neki. Nem sokára megismerkedett egy aradi uri családdal, ahová gyakran eljárt és udvarolni kezdett a ház kisasszonyának, akinek megkérte a kezét. A szülők beleegyeztek a házasságba. A vőlegény az eljegyzés utáni napon gyönyörű briliáns gyűrűvel lepte meg menyasszonyát. A gyűrűt egy aradi ékszeresztől vásárolta 150000 leiert — hitelbe. Ezután megkezdte hitelszerzési műveleteit. Több kereskedőtől megbízásokat fogadott el, hogy ügyeiket kijárja és erre a célra nagyobb összegeket vett fel tőlük. A kereskedők, akik előtt magas összeköttetéseire hivatkozott a fiatal ember, megbíztak benne és készséggel bocsátottak pénzt rendelkezésére. Az elegáns ember, akiről később kiderült, hogy szélhámós, állandóan autón járt és ezzel többször elhagyta Aradot, hogy — mint mondta — hivatalos ügyeit elintézzé. De nem csak a kereskedőktől szerzett pénzt, hanem menyasszonyának bátyját is többször megpumpolta. Egyik napon újból felkereste menyasszonya bátyját és 3000 lei sürgős kölcsönt kért azzal, hogy a pénzt másnap visszaadja. A vőlegény otthagya menyasszonya lakásán aktatáskáját és azt mondotta, hogy másnap eljön érte, mert abban fontos irományokat őriz. Azután eltávozott. E látogatás óta eltelt két hét, de a vőlegénynek nyoma veszett. A család őrizte az aktatáskát, de végül is a menyasszony kíváncsi volt, hogy mik a vőlegénye fontos irásai, felbontotta a táskát, amelyben fontos iratok helyett 30 lv üres papírt talált. Azóta a jó megjelenésű szélhámós nem mutatkozott többé Aradon.

Nősülni akarok.

— Mit mond a házasságközvetítő. —

Mielőtt a tulajdonképpeni tárgyra térnék, be kell Önöknek mutatnom Zsófi néni, mert Zsófi néni az én házi sárkányom és ezt csak azért merem ilyen nyíltan megmondani, mert Zsófi néni elvből nem olvas újságot. De hogy ne legyen rejtélyes dolog és főként ne hogy gyanuba hozzanak, kijelentem, hogy Zsófi néni az én gondviselőm. Még az anyámtól maradt rám, ő főzi meg az ebédemet és ő stoppolja a harisnyáimat. Tegnap este, mikor a kávéházból jöttem haza, Zsófi néni még nem aludt, hanem elémjött és a következőket hozta tudomásomra:

— Ez így nem lehet tovább. Valahonnan jövedelemre kell szert tennünk. Itt nincsen más segítség, mint meg kell nősülnie az úrfinak.

Természetemnél fogva undorodom a veszekedéstől és így hagytam, hogy Zsófi néni előkészítse az ünneplő ruhámat, fehér inget és csokor nyakkendőt. Ilyen előkészületek után állítottam be másnap Sashegyi Petőfi-utcai házasságközvetítő irodájába. Megvallom, nem kevés izgatottsággal nyomtam le Amor eme földi ügynökének a kilincset. Sashegyi éppen egy urral tárgyalt a szoba egyik sarkában és én addig szemügyre vehettem az iroda berendezését. Tükör, néhány kép és az asztalon két kövér fényképalbum. Egyikre tintával ez van rá írva „urak” a másikra pedig „hölgyek”. Önkénytelenül is lapozni kezdtem az albumban, de Sashegyi rám szól:

— Bocsánat uram, de ez üzleti titok és én diszkrét ember vagyok és szemével jelentőség teljesen hünyorgatott. Bemutakoztam neki:

— Bélay Mihály vagyok. Nősülni szeretnék. Állásom nincs! A házasságközvetítő megvakarta a fejét.

— Ez kérem kicsit nehéz dolog... — majd mikor látta csalódott ábrázatomat, jókedvűen folytatta:

— No azért ne busuljon uraságod, mert jegyezze meg magának, hogy azt, aki hozzám fordult, én még mind férjhez adtam. Értem én kérem a mesterségemet!

Azután kis szünet után: — Szóval Ön a feleségének a hozományából akar megélni?!

Az albumban kezdett lapozni: — Kérem ez itt éppen önnek való. Egy ujaradi fűszerkereskedő leánya. Nagyon csinos leány. No nem éppen fiatal, de a szerelemnél az idő nem határoz és egyszer mindnyájan megöregszünk. A szépség az meg ugyis mulandó: Ön benősülhet ezen a réven egy kitűnő üzletbe.

Fejcsóválva vette tudomásul, hogy nem érzek magamban semmi üzleti szellemet, hogy nekem pénz kell!

— Kérem szépen, most szörnyű pénzkrisis van. Van itt nálam sok gazdag hölgy feljegyzve, de a hozományuk bomban, házban és takarékkönyvben van. Meg azután ne tessék megharagudni rám, én jóbarátia vagyok Önnek s mint ilyennek szabad beszínténe is lennem. Ha valakinek sok pénze van, az nem megy Önhez. Megint nagyon elszomorodtam, mire vigasztalni kezdett:

— Kérem Ön ugyebár nősülni akar. Én fogok Önnek előzőleg valami állást szerezni. Azután rögtön könnyebben megy az egész. Ön csinos fiú. A szöke férfiaknak rendszerint szerencséjük van a nőknél. Tehát fáradjon el az én fényképésemhez, aki le fogja Önt fotografálni. Már azt hiszem, találtam is Önnek való pártit, de a nevét még nem árulhatom el, amíg nem beszéltem a leánnyal. Mindenesetre gondosabban borotválkozzék, vegyen egy új nyakendőt és egy üveg kölnivizet. Ez nagyon fontos a hölgyek előtt: Kérem nekem nagy praktizsom van ebben.

Könyörögtem, hogy egyet-mást áruljon el ismeretlen menyasszonyomról.

— Nem mondhatok kérem róla semmit. Én diszkrét ember vagyok. Egy fekete angyal. Micsoda kezek... micsoda bokák.

És szakértően csettintett nyelvvel. Én inkább az anyagiakra voltam kíváncsi, mire ő errenézve is megnyugtatót:

— Az apja temesvári vendéglős, nagyon gazdag leány, de a mint mondtam, fő a kölniviz és a szép körmök.

Kérdéseimre még azt is elárulta, hogy vagy hatvan leány van most nála előjegyzésben.

— Csak a pénzben vagyunk szükiben kérem, de azt tessék csak számítani, hogy egy leu 8 magyar korona. Az aradi leányokat Pestre fogom férjhez adni — szólt diadalmasan és öklével nagyot vágott az íróasztalra. A férfiak is tömegesen jönnek, de mind állás nélküli. Nagyon kevés jóparti akad közöttük.

Elbucusztam tőle, de a nevetem felírta és a lelkemre kötötte, hogy a fényképéhez bizonyosan elmenjek és minden kedden jöjjenek be az irodájába, mert:

— Kár lenne ilyen szép fiúért, ha hozomány nélkül öregedne meg.

Az ajtón egy pirosarcu fiatal leány osont be. Gyöngyvírág parfümöt használt és mikor rántekintett, lesütötte a szemét.

(s. e.)

A táviró-rongálók ellen

Bulsan postafőnök a következő lüdereményt adta ki: Tudomásunkra jutott, hogy egyesek úgy nappal, mint éjjel a táviró- és telefon-vonalakat megrongálják; azok anyagjait eltulajdonítják, — ezáltal érzékeny kárt okoznak a kincstárnak s a forgalom megakasztása által a közönségnek is. Éppen azért ezen állapotok megszüntetése végett a közönséghez fordulunk s kérjük, hozza tudomásunkra azok neveit, akiről tudja, hogy ilyen táviró-anyagok vannak birtokukba. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy akiknek ilyen anyagokat kínálnak megvételre, az anyagokat adják át a hatóságoknak, mert különben ők is bünygyi eljárásnak lesznek kitéve. A csendőrség és községi előljáróság figyeljenek arra, hogy a felügyeletük alatti területen a táviró- és telefon-berendezések a rongálástól megóvassanak, mert a postatörvény 164. szakasza értelmében a községek anyagi kártérítéssel is tartóztatnak a területükön elkövetett mindenféle rongálásokért. Directiunea Generala a Postelor Dirigente: **Bulsan.**

Rémhírek.

BUDAPEST. A külföldi sajtóban olyan hírek keringenek, mintha a magyarok támadást terveztek volna Pozsony ellen, hogy onnapi kiindulva az egész Felvidéket visszahódítsák. Gratz Gusztáv bécsi követ a legerélyesebben megcáfolja ezeket a koholmányokat. Gratz kijelentette, hogy a magyar kormány eltökélt elhatározása az, hogy a hadsereget a békeszerződésben meghatározott létszámmal leszállítja. Magyarország nem gondol harcias kalandokra, amit csak azok a felforgató elemek szeretnének, akik uralmukat vissza akariák szerezni Magyarországon. Az ország békekésztségével a kalandos elemeknek meglepetést fog szerezni.

Mozi.

A mozgóképszínházak műsora. Január 6-án az Apollóban: A nép könyvei. II. rész. Szociális dráma. — Az Urániában: Naulahka, az indiai szent öv. Indiai dráma.

A nép könyvel — II. rész az Apollóban. Régen volt egy elragadtatva a közönség mozifilmről, mint a most bemutatott olasz szociális drámáról; amelynek mélységese drámai effektusai szintén egyarázt realizmussal érvényesülnek a gyönyörű kiállítású művészi filmen. A munkásosztálynak az egész világot átfogó problémáját tárgyalja lebilincselően érdekes mesés-zívós keretében a grandiózus film, amely az olasz filmgyártás egyik legszebb, legesodásabb remeke. A dráma homlokerében Galaor munkásvezér áll, aki krisztusi szenvedésekkel járja az élet kálváriáját, hogy a maga osztályos társait jobb sorsba vezesse. Ezt a szenzációs filmet csütörtökön mutatja be utoljára az Apolló, míg péntektől kezdve a Szerelem és művészet című dráma kerül vetítésre, amelynek sikerét az egyik leghíresebb olasz filmgyár márkája biztosítja. A román, kath. és gör. kat. ünnepek miatt csütörtökön, pénteken, szombafon és vasárnap az előadások délután 3 órától kezdődnek.

Indiai film — az Urániában. Csütörtökön mutatja be utoljára az Uránia színház R. Kipling, a népszerű író indiai filmdrámáját, amelynek szin pompájában és egzotikus meséjében már az eddigi előadásokon is elragadtatással gyönyörködött a közönség. Pénteken új műsорт mutat be az Uránia színház. A vörös jegy című idegizgalmas társadalmi dráma kerül vetítésre, amely úgy az érdekesítő meséjével, mint művészi kiállításával kétségtelenül a közönség legnagyobb tetszését fogja kiérdemeln. A román, kath. és gör. kat. ünnepek miatt csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap az előadások délután 3 órától kezdődnek.

A szerkesztésért

KÁROLY JÓZSEF

felel.

AZ „ARADI KOZLONY”

bekapcsolt telefonszáma 181

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlötökért nem vállalunk felelősséget.

Dr. Romul G. Laza

ügyvédi irodát nyitott Aradon Luther Márton-utca 1. szám. Törvényszéki palotával szemben. 65

Underwood írógépek

megürkezték Legfinomabb üzemből. Szakszerű javító műhely karbantartás olvállalása. Írásmunkák, fordítások. Gép és gyorsírási tanfolyam. 121

BODNAR, írógépvállalatnál, főpostával szemben. Telefon 33 sz

Graf Sandor

építész Arad, Kálvin J.-a (Attila-ter) 12. Elvállal mindennemű modern új építkezést és átalakítást, tervezést és kiviteli munkálatokat a legjutányosabb árban. 29

Aprított-tüzifa, vasaló faszén magas hőfoku, jó és olcsó

Köszén

érkezett: **KNEFFEL** szénüzlet. Bul. Reg. Ferdinand (Boros B.-ter) 2. 5190

BAUMANN LAJOS ARAD

Iroda: Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 11. Lakás: Piata Avram Ianca (Szabadságtér) 11. 36

hordókereskedő, vesz és elad minden nagyságu hordókat. Egyben értesitem a t. Bortermelőket és kereskedőket, hogy hordókat kölcsönbe is adok, úgy helyi tarolásra mint szállításra.

Domán Ignác

aradi cözög és zsák és ponyva kölcsönző üzletét átvettük és azt fenti cég alatt változatlanul tovább vezetjük. Cégünk **vasárol és elad**, mindenker a legesodás napiaron **gabonás, lisztes, korpás, sós, szenes, cement** és minden egyéb fajta **zsákot**, valamint új és használt **ponyvát** minden nagyságuan, melyet kölcsönbe is adunk. 37

Baumann János és Baumann Lajos, mint **Domán Ignác** cég tulajdonosai Strada Josif Vulcan (Kazinczy-utca) 11.

Eladok minden mennyiségben legjutányosabb áron

konyhakerti magvakat

bécsi fehér kora kaurabét, capucinus kora kaurabét, braunschweigi sárgarépát. A magvak **szakszerűségéről és tisztaságáról** szavatosságot vállalok. 90

MIKES MARCEL

Lugos, Templom-utca 9. sz.

Lapkihordópár

jó fizetéssel azonnal

felvétetik.

Jelentkezni a kiadóhivatalban.

20-921.

HIRDETMEY.

Világos községek tenyésztésre nem alkalmas 2 bikája és 2 kanja, árverésen eladatik folyó évi január hó 17-én délután 9 órakor világos községházánál.

Megtekinthetők a bika istállónál eladás napjáig.

Kikülfaltási ár a bikáknál 7 Lei kg.-ként, kanoknak 12 Lei kg.-onként készpénzfizetés mellett. A bélyegköltségeket vevő viseli.

Siria, (Világos) 1921. január 3.

106

ELŐLJAROSAG,

Apró hirdetések

Levelezés.

FIATAL BARNA ÖZVEGY NŐ, uriember ismeretségi körébe keresi, ki anyagilag támogatná. Levelet „Szerény 30” jellegre a kiadóba kér. 68

Alkalmazás.

MINDENNEMŰ kézimunkát és cigarettatöltést vállalok. Cim a kiadóban. 0013

TARSALKODÓ, vagy nevelőnőnek ajánlkozok szolid, megbízható intelligens leány. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10434

FRIZERNŐ HÁZAKHOZ AJÁNLKOZIK. Grósz Lajosné Hal-tér 2. sz. 111

NEMET NEVELŐNŐNEK ajánlkozok gyermekek mellé egy intelligens leány. Cimét kérem a kiadóban. 119

TAKARITONO ÉS MOSONÓ keresetlik a városi Árvaházhoz Strada Vincentiu Babescu (Kiss Ernő-utca.) Jelentkezés az igazgatónál. 118

FOGADO KISASSZONY dr. Barra fogorvosi műteremben felvétetik. Jelentkezni délután 4 és 5 óra között lehet. 125

ELSORANGU LIKÓRGYAR jól bevezetett helyi képviselőt keres. Cim a kiadóhivatalban megtudható. 85

NAGYKERESKEDÉS keres jó megjelenésű és Erdélyben jártas jól bevezetett utazót. Csakis kipróbált erők kéretnek, fizetési igényekkel és bizonyítvány másolatokkal felszerelt ajánlatokat. „Nagykereskedés” jellegre e lap kiadóhivatalába megküldeni. 84

PERFEKT ROMAN - MAGYAR LEVELEZO felvétetik a villamos telepen. Ajánlatok a villamos-telep irodájába küldendők. 95

Lakás.

BUTOROZOTY szobát teljes ellátással keres uri asszony lehetőleg idősebb magányos urinónél. Ajánlatok Post hírlap-irodába. 10471

FIATALEMBER Szabadság-tér közelében butorozott szobát keres. Cim a kiadóban. 124

Vétel és eladás.

TENYÉSZKANOKAT legelsőrendű magalicákat ajánl Háromy gazdaság Strada Eminescu 3. 96

12 SZEMELYES ebédlő készlet és kávékészlet eladó. György-utca 60b. 102

ELADO egy drb. erős ígás kocsi. Schweidel József-utca 10. sz. 105

MOSNI ÉS VASALNI házakhoz ajánlkozom. Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 20a., ajtó 3. 114

FAJTISZTA csodaszép orosz spitz kölyök kutyát eladó. Bulv. Dragalina (Apponyi-n) 8. II. 113

ELEGANS hálószoba-berendezés olcsón eladó. Megtekinthető Varjassy J.-u. 82. alatt. 115

WERTHEIM-KASSZA, továbbá bognár munkálatokra alkalmas erős tölgyfapalló, egy tizedes mérleg oladók Cim Wallinger hirdetőjében, Lázár-utca. 10434

HÁLÓSZOBA, továbbá különféle butorok, villanyrezsók, sátor ponyvával, kályhák löszerszám eladók Mihály-utca 24a) 10434

MALOMKÖVEK kitűnő Quarzos, mindennemű laborára. lisztiszita-elyem, gépszij, lömitések, szivattyúk, tömlők készleten Kovács Soma Társa Arad. 107

VARRÓGÉPEK körhajós, bobbín, legjobb gyártmány raktáron. Kovács Soma Társa Arad. 108

OLCSÓN ELADÓ tizenkét személyes ebédlő szerviz, kávé-, teás-, mokkakészlettel, továbbá tizenkét személyes üvegszerviz. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10434

ÚJ HALÓ, ebédlő szalon berendezés függönyvel, szőnyeggel, villanylámpákkal eladó. Lövész-utca 5c. 122

LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB karácsonyi ajándékok a Salon Artistiqueben Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. I. 10351

KÖNYVTÁRAKAT, hangjegyeket, festményeket és bélyeggyűjteményeket vesz Kerpel könyvkereskedés. 924

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegand butorraktár, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4836

EGY teljesen új, 3 pedálos, rövid, keresztúros zongora (Sling-gyártmány) eladó Purgly Lajosné-utca 98. 14

SZALAGFÜRESZ maróval, kombinálva 3 lóerős villanymotor, fűrészfoghajtító, 60 m. 3 téle méretű fűrészlapok és gép-szijjal eladó. Cim a kiadóban. 81

MÉRLEG 500 kg.-ig teljesen új karban komplett súlyokkal, eladó. Cim a kiadóban. 82

FOGASZATI MŰSZEREKET furógépet veszek. Cim: ifj. Klein Mór papírkereskedés. 86

ZONGORA, női ékszer, toll-legyező, sál, üvegszerviz eladó. Cim a kiadóhivatalban. 92

Ingtalan.

BORONA-UTCA 44. számú új ház nagy telekkel, két szobás átvehető lakással eladó. 112

VIRÁG-UTCA 9. számú sarok ház eladó. 110

HÁZTELKET belvárosban, esetleg lebontandó házzal keresek. Arad, Postafők 105. 123

Üzletek.

BETEKSÉG MIATT belvárosban jóforgalmu élelmiszer üzlet berendezéssel 6500 Leiert eladó. Értekezhetni Schächternél, Arpad-tér 5. 69

Különféle.

HAZASSÁGKÖZVETÍTŐK adják le címüket „Arad” jellegre a kiadóban. 116

Ellátás.

URICALADNAL 1—2 intelligens fiatal ember vagy iskolai tanuló teljes ellátást kaphat. Cim: ifj. Klein Mór, papírkereskedés. 87

ÚJ BUTORHITEL! Ebédlő, háló, nappali, szalon, uriszoba, konyha, iroda, egyes fa- és vasbutorok, divány és matracok, zongora stb. Lei 1000.— után fizet hetenként Lei 6.— Bővebb felvilágosítást Garai Károly butorüzletében, Asztalos S.-u. 5. 104

C. F. R. Directia Regionala Arad.

No. 28682—1920.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉNY.

A C. F. R. államvasutak igazgatósága az 1921. évre szükséges pályafentartási fa szállítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdet. A megközelítő szükséglet:

Fenyőfából:

15 m³ VII. 0.23 tét. erdei fenyőfa pályafentartási célokra;
360 m³ VII. 0.25 tét. jegenye fenyő deszka pft.;
145 m³ VII. 0.28 tét. luc fenyő deszka pft.;
28 m³ VII. 0.23 tét. szőlmetsetlen deszka pft.;
28 m³ VII. 0.40 tét. kidolgozott lucfenyőfa deszka;
174 m³ VII. 0.33 tét. faragott fa 12 m. felül;
424 m³ VII. 0.77 tét. metszett fa 12 m. felül;
58 m³ VII. 0.78 tét. metszett luc fenyőfa;
50.000 darab VII. 0.136 tét. kerítési sűrítési léc fenyőfából;
190 m³ VII. 0.139 tét. metszett léc jegenye fenyőfából;
212 m³ VII. 0.210 tét. jegenye fenyő palló pályafentartási célokra;
68 m³ VII. 0.213 tét. luc fenyő palló pályafentartási célokra;
8.720 fnt. VII. 0.264 tét. 8 cm. vastag kerítési puhafa rud;
38 m³ VII. 0.267 tét. különféle puhafa rud;
38 m³ VII. 0.285 tét. puha szálfá;
31 m³ VII. 0.292 tét. puha szőlideszka és 100.000 darab VII. 0.301 tét. 47 cm. hosszú fedőszindely.

Keményfából:

1 m³ VII. 0.30 tét. tölgyfadeszka;
285 m³ VII. 0.65 tét. faragott tölgyfa 4 m. hosszú pályafentartási célokra;
108 m³ VII. 0.66 tét. faragott tölgyfa 7 m. hosszú pályafentartási célokra;
2350 darab VII. 0.181 tét. kerítési oszlop tölgyfából;
80 m³ VII. 0.223 tölgyfapalló pályafentartási célokra.

A részletes versenytárgyalási felhívás és az ajánlattételre használandó ajánlati úrlapok az államvasutak valamennyi igazgatóságánál megtekinthetők s azokat kívánatra az aradi üzletvezetőség egy példányban megküldi.

A szállításra vonatkozó 200.001—1913. szám alatt új, általános és 35334—908. különleges feltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1921. január hó 18-ik napjának déli 12 óráig Aradon, Piata Stefan Cel Mare (Vilmos oszár-tér) 1. szám, 1. emelet, 15. ajtó alatt kell benyújtani és a bantpénzt legkésőbb a megelőző nap, vagyis 1921. január 17-én déli 12 óráig az alulírt igazgatóság gyűjtőpénztáránál le kell tenni. 68

Arad. 1920. évi november havában.

Directiunea Regionala C. F. R.
din Arad.

Legtinomabb hófehér kristálycukor

kapható 109

1 kgr. 32.- Lei

Viszonylatoknak megfelelő árendemény.
DIMITRIE SUCIU
Arad, Str. Metianu (Förroy-u. 3.) Legolcsóbb bevásárlási forrás fűszerárunkban.

HIRDETÉNY.

Földmívelésügyi és államuradalmi miniszterium Kolozsvári államtikarság. Kerületi zootechnikai és állategészségügyi igazgatóság.

Rendelet a kutyaadó felemeléséről.
A Kolozsvári Pasteur intézet által gyűjtött statisztikai adatok alapján meg-

állapítván, hogy a veszett, avagy ity tekintetben gyanús kutyák által megmárt személyek száma napról-napra nő.

Tekintetbe véve azt a nagy veszedelmet, melyet a veszettség terjedése egy a közegészségügy, mint a háziállat állomány által képviselt nemzetvagyon rovására jelent:

Kénytelenek vagyunk ezen inkonvenianciák megszüntetése végett a legerélyesebb rendszabályokhoz nyulni.

Miután a nyugati államokban — hála az állategészségügyi rendőrség évtizedeken át következetesen és folytatólagosan alkalmazott preventív intézkedéseinek — ez a járvány ismeretlen vagy legalább is majdnem ismeretlen.

És miután be van bizonyítva a tapasztalat révén, hogy a cél elérésére az egyetlen méltányos és nevelő hatású eszköz a kutya állomány csökkentése.

Egyetértően a belügyi államtikarsággal és az egészségügyi államtikarsággal a következőket rendeljük el:

1. A megyei szabályrendeletekben előírt kutyaadót a gazdaságilag hasznos kutyákra vonatkozólag az előírt összeg háromszorosára, lei-ben számítva, a tétháromszorosára, lei-ben számítva, a fényüzés céljából tartott kutyákra vonatkozólag emeljük fel, ugyancsak lelt értve korona helyett.

2. Az említett szabályrendeletben szabályozott többi díjakat, mint aminek a sinterek által elfogott kutyák tartásdíja, a megölt kutyák után fizetendő díjak, pénzbüntetések, stb. az előírt összeg tízszeresére emeljük fel, korona helyett lelt számítva.

3. A hadsereg, csendőrség, vagy rendőrség céljaira tartott kutyák, melyek a multban az adó alól fel voltak mentve, ebben a kedvezményben csak akkor részesülnek, ha az illető katonai egység parancsnoksága, avagy a rendőrség vezetője részéről hivatalosan igazolva van, hogy azokra szolgálati célból szükség van és hogy azok idomítva, avagy idomítás alatt vannak.

4. Kihágást követ el és 500-tól 2000 lei-ig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik Minden olyan személy, aki vendéglőbe, kávéháza, vagy más nyilvános helyre kutyát visz magával.

Ugyanezen büntetésben részesül az illető helyiség tulajdonosa (bérletje) is.

5. A kihágás ismételt elkövetése esetében az illető a szenvedett büntetésnek legalább is kétszeresével sújtatik.

6. A jelen rendelet ellen elkövetett minden kihágás jótől a 65000—1909. B. M. számú rendelet 1. cikkében felsorolt közigazgatási hatóságok ítélik meg.

7. A jelen rendelet 1921. január hó 1. én lép életbe, kivéve a 4. pontban foglalt rendelkezéseket, melyek a cluj (kolozsvári) egységesítő bizottság hivatalos lapjában (Gazeta Oficiala a Comisiunii de Unificare din Cluj) való közzétételük napján lépnek életbe.

Cluj, (Kolozsvár), 1920. évi október hó 20.

Cristea T. s. k.
kerületi igazgató.

Petrini, s. k.
államtikár.

27683—1920.

Ezen rendelet következtében a 15046—442—1916. számú §-ában megállapított kutyaadót 1921. évi január hó 1-étől a következőkben állapítjuk meg:

1. a 2. §. 1. pontjában felsorolt hasznos célú kutyák után a külvárosok területén kutyánként 12 lei, szóval Tizenkettő lei, hasonló célra a város külhárlában, vagyis a tanyákon tartott kutyák után kutyánként 4 lei 50 bani, szóval Négy lei 50 bani.

2. a 2. §. második pontjában felsorolt és kedvtelésből tartott kutyák után:

a) 1 vizsla után 240 lei, szóval Kétszáznegyven lei;
b) 1 kopó után 240 lei, szóval Kétszáznegyven lei;
c) 1 agár után 480 lei, szóval Négy-száznyolcvan lei;
d) 1 mézáros kutya után 240 lei, szóval Kétszáznegyven lei;

e) 1 neufundlandi, szentbernáthgyi, buldog és e fajokhoz tartozó korekutya után 900 lei, szóval Kilencszáz lei.
f) 1 uszár, szoba kutya (öleb) után 600 lei, szóval Hatszáz lei;

g) 1 komondor, vagy más nagyajtájú kutya, vagy jentebb fel nem sorolt fajtájú kutya után, ha azt nem hasznos célra tartják, 600 lei, szóval Hatszáz lei.

Egy háztartáshoz tartozó családoknál 1-nél nagyobb számban tartott minden további kutya után a megállapított adó kétszeresére fizetendő.

Arad thif. város tanácsától 1921. január 3-án.

Aranyat, ezüstöt bármily mennyiségben a legmagasabb áron vesz a

BRANDESZ-féle ékszergyár részére a

Központi Aranybeváltó ékszerész

ARADON. Bulevardul Regele Ferdinand I. (József fhog-ut) 12. 5207

Vésnöki munkát szép kivitelben aranyba és ezüstbe elvállal.

I^a II^a zománc edények

nagyban és kicsinyben is kaphatók: 108

Berta Testvéreknél, Arad.